



Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. III. De integritate confeßionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

omnino esse peccatum, per alia signa præter quam voce confiteri: unde ratione magnæ vercundia, aut gravis alicujus difficultatis posset, inquit, confessio scripto Sacerdoti præfenti fieri, vel etiam nutibus, præsertim si Sacerdos interrogando suppleat; tunc enim per illa signa perfectè cognosci poterunt circumstantiæ peccati, quantum ad rectam Sacramenti administrationem requiritur.

SECTIO SECUNDA.

De circumstantiis quibusdam Confessionis.

I. *Vi confessio sit secreta, non est de necessitate Sacramenti.*
QUÆRES primò: Utrum confessio esse debeat secreta? Ex dictis constat hoc non esse de necessitate Sacramenti, cum olim publicè multi confiterentur, & postea Sacramentalem absolutionem reciperent. Ratio est, quia publica confessio potest esse vera accusatio. Unde Concilium Tridentinum sessione decima-quarta, capite quinto, sine, ait à Christo vetitum non esse, quo minùs quis delicta sua publicè confiteri possit, ubi sermo est de Confessione Sacramentali.

II. *Non videtur quis ad publicam confessionem generatim cogi posse.*
 Licet autem possit quis confiteri publicè, non tamen videtur posse ad hoc ab Ecclesiâ, saltem generatim cogi, cum sit res per se difficillima, & vix potest esse valdè necessaria, aut utilis, quam in rem addit Concilium Tridentinum loco proximè citato publicam peccatorum confessionem nec esse divino præcepto mandatum, nec satis consultè humanâ aliquâ lege præcipi posse. In aliquo tamen fortè casu, ut quando delictum est omnino publicum, & scandalosum, inungi hoc posset, cum nihil damni confitenti inde accideret, imo plurimum ad honorem recuperandum conduceret, & aliorum satisfactionem.

III. *Nemo aut per interpretem, aut per literas confiteri tenetur.*
 Nemo autem, non solum in Paschate, sed ne quidem in articulo mortis tenetur, aut per literas absenti Sacerdoti datas, aut per interpretem confiteri, ut docet Vasquez quæst. 9. art. primo, dub. tertio, Valentia quæst. 11. puncto primo, & insinuare videtur Layman tract. sexto, capite sexto, num. quinto. Dicunt tamen hi Auctores, si quis in articulo mortis dubitet de verâ contritione, teneri etiam per interpretem confiteri; in hoc enim casu, inquit, tenetur cum famæ jacturâ æternæ saluti prospicere.

IV. *An mendacium in confessione de rebus ad confessionem spectantibus dictum, sit mortale.*
 Quæres secundo: Utrum omne mendacium in confessione sit peccatum mortale? Scimus est de iis rebus, quæ ad confessionem spectant, si enim quis in confessione mendacium aliquod dicat de rebus ad confessionem non spectantibus, erit mortale vel veniale secundum materiæ gravitatem. Caietanus universim affirmare videtur omne mendacium in confessione circa res ad confessionem spectantes dictum, esse mortale.

V. *Mendacium quod irritum reddit Sacramentum, semper est mortale.*
 Dicendum, si mendacium in confessione dictum sit ejusmodi, ut reddat Sacramentum irritum, esse peccatum mortale, ut si quis neget se commisisse peccatum mortale, quod tamen commisit, & confiteri tenetur; tunc enim si peccaret mortaliter illud retinendo, à fortiori negando. Idem est si quis confiteatur sola duo vel tria venialia quæ non fecit: negare autem se commisisse tale peccatum veniale, modò sufficientem afferat materiam, non est mortale, sicut nec

(de quo præcipuè hic procedit difficultas) accusare se in confessione de aliquo veniali quod non commisit, ut communiter docent Theologi.

Dices primò: Accusare se in confessione de aliquo mortali, quod non commisit, est mortale, ergo & de aliquo veniali. Negatur consequentia: Confitendo enim mortale non commissum decipit Confessarium in re gravi, & necessariâ ad sententiam rectè in hoc judicio ferendam.

Dices secundo: Saltem forma redditur ex parte falsa, cum significet absolvi hominem illum ab omnibus peccatis tunc in confessione dictis. Negatur antecedens: Sensus enim verborum juxta supra dicta solum est, Ego quantum est ex me te absolvo, hoc autem cum veritate stare potest, licet unum vel alterum veniale confiteatur quis, de quo non doleat, vel etiam quod non commisit, modò aliquaverè, & cum debito dolore confiteatur, & sufficientem materiam præbeat Sacramento.

Et eodem modo solvitur id quod objici solet, nempe esse mortale peccatum inter varias hostias triticeas unam hordeaceam consecrationi subijcere: verba enim consecrationis sunt absoluta non conditionata, quod tamen in verbis, quæ in judicio aut donationibus usurpantur, familiare est. Deinde esset periculum per se loquendo ne sumeretur sola illa hostia per modum Sacramenti. Tertio constituit una hostia juxta probabilem sententiam unum per se Sacramentum, saltem physicè loquendo, & consequenter integrum Sacramentum redderetur irritum, sicut si Episcopus verba ordinationis in Sacerdotem supra multos simul pronunciat, quorum unus non esset baptizatus, aut femina, peccaret mortaliter, sicut & faceret persona illa, si se in his circumstantiis ordinandam substitueret, quia nimirum, cum singulis detur diversum Sacramentum, integrum Sacramentum redderetur irritum, at vetò absolutio ab omnibus peccatis, quæ in unâ confessione subjiciuntur clavibus, constituit unicum tantum Sacramentum, sicut & eorum confessio aut dolor. Quemadmodum ergo unum peccatum veniale sine dolore debito aut etiam cum complacentiâ illius, ut docet Coninck disp. sextâ, dub. tertio, num. decimo, inter alia clavibus subijcere non est mortale, modò absit contemptus, sicut nec aliud peccatum veniale in confessione aut alterius Sacramenti susceptione committere, ita nec illud subijcere clavibus quod non commisit.

SECTIO TERTIA.

De integritate Confessionis.

P R I M U M hac in re dubium est, utrum confessio esse debeat integra? Respondetur affirmativè, ut habetur tum in Concilio Lateranensi capite *Omnia utriusque sexus*, tum Tridentino sessione decimâ quartâ, cap. quinto, ubi docet debere homines omnia mortalia peccata, quorum post diligentem sui discussionem conscientiam habent, in confessione recensere: diligens autem discussio censetur, quæ mediocri adhibitâ diligentia fit, præsertim si speret fore ut interrogationibus à Confessario factis, & ulterioris examinis vicem suppleantibus rectè confiteatur.

VI. *Quamvis accusare se falso de aliquo mortali sit mortale, non tamen de veniali.*

VII. *Negat peccatum veniale quod quis confiteatur, quod tamen non fecit, reddit formam ex parte falsam.*

VIII. *Quamvis sit mortale unâ hostiam hordeaceam inter alias triticeas consecrationi subijcere, non tamen solum peccatum veniale inter vera confiteatur.*

I. *Confessio esse debet integra.*

Dubitatur

II. *Dicunt aliqui, integritatem confessionis esse de essentia huius Sacramenti.*

Dubitarur secundò: Utrum integritas confessionis sit de essentia Sacramenti Pœnitentiæ. Suarez disp. 22. & alii absolute affirmant, integritatem, saltem formalem, id est eorum peccatorum, quæ hîc & nunc tanquam necessariò constitenda menti occurrunt, esse de essentia huius Sacramenti. Alii e contra asserunt, etiam illam integritatem non esse de essentia Pœnitentiæ.

III. *In re forid utraque sententia convenit. Et si duntaxat est de nomine.*

Lis inter has sententias fortè est de modo loquendi; si enim integritas plena sit de essentia huius Sacramenti, ergo nullo unquam in casu posset constitui Sacramentum Pœnitentiæ validum sine confessione omnino integrâ, atque adeo sicut in extremâ necessitate non sufficit aqua rosacea aut alia non naturalis ad Baptismum, quantumvis bonâ fide putetur naturalis, & sine culpâ, aut ex ignorantia adhibeatur, ita nec unquam confessio non integra ad constitutionem huius Sacramenti sufficeret, quantumcumque ignorantia, oblitio, aut bona fides intercedat, sicut nec sufficit, si quis ex inadvententiâ, aut aliâ de causâ accedat sine dolore debito, aut non baptizatus, vel ad eum, qui verè non est Sacerdos, non habet jurisdictionem, &c. Indirectè tamen integritas confessionis est de essentia Sacramenti Pœnitentiæ: cum enim præcipiatur à Deo, ipso facto quòd quis eam scienter omittit, peccat, sicque aufertur alia pars Sacramenti, videlicet dolor.

IV. *Suarez, quidam ab integrâ peccatorum confessione excuset.*

Dubitarur tertio: Quid ab integrâ peccatorum confessione excuset? Latè hac de re Suarez disp. 23. per totam, Vasquez quæst. 91. art. secundo, dub. secundo, Coninck disp. 17. dub. nono, Tannerus quæst. 7. Layman lib. quinto, tract. sexto, cap. octavo, & alii passim. Breviter dico, ea quæ ab integritate excusant, contingere posse, vel ex parte pœnitentis, vel Confessarii: ex parte pœnitentis, ut si post unum vel alterum peccatum dictum, subito obmutescat, & omni sensu destituatur, sitque periculum ne moriatur ante absolutionem, si timeat ne Confessarius violet sigillum confessionis: quando non potest confiteri nisi alius audiat, de quo supra: quando probabiliter timet ne Confessarius grave scandalum ex peccati alicujus confessione patiat, & ne ipse pœnitens grave damnum ex simili peccati confessione percipiat, & alia huiusmodi, quæ reducuntur ad impotentiam physicam vel moralem.

V. *Quam confessionem integram ex audent ex parte Confessarii.*

Ex parte etiam Confessarii, quando nimirum omnes per tempus audire non licet, ut imminente naufragio: Secundò cum morbo aliquo contagioso laborantes adit, estque periculum ratione angustiarum loci, ne à pœnitente, si diutius maneat, inficiatur: Tertio si morbus ipsi Confessario subito obveniat; in his enim casibus poterit uno vel altero peccato audito absolutionem statim dare, non auditis reliquis. Ratio est, quia confessio est præceptum morale positivum, quod vel cum morali impossibilitate, vel cum gravi damno non obligat. In his tamen casibus, si postea pœnitens potuerit alia commodè confiteri, ad hoc tenetur.

VI. *Virum ad integritatem confessionis servandam revelari possit complex.*

Dubitarur quartò: An ad servandam integritatem confessionis revelari possit complex? Quæstio procedit, posito quòd facile Confessarium adire quis nequeat, cui non sit notus complex; si enim facile id possit, debet, ut communis habet sententia, secus si facile non possit, ut tenet Suarez disp. 34. sect. secundâ, num. decimo tertio, & Layman tract. sexto, cap. octavo, num. duodecimo. Deinde quærimus præ-

cisè ob rationem infamationis, quæ provenit complici, ex eo quòd peccatum ejus occultum alteri in confessione aperiatur; si enim grave aliquod damnum ex eâ revelatione complici obventurum timeretur, non esset detegendum illius peccatum, cum ut supra diximus, illa justa causa sit, non semper detegendi peccatum proprium.

Dicunt ergo aliqui, casu quo quis non potest confiteri peccatum aliquod, quin complicem detegat, nec teneri nec posse eum tunc integrè confiteri, sed si urgeat confitendi necessitas, debere peccatum illud in confessione reticere: ita multi quos citat Suarez disp. 34. sect. 2. num. secundo, tenet etiam Navarrus cap. septimo, num. tertio, & Præpositus quæst. quintâ, dub. sexto.

VII.

Nōnullorū opinio est, potius non esse integrè confitendum, quam complicem detegendum.

Dicendum tamen, in eo casu non solum posse pœnitentem ad suum peccatum integrè confitendum revelare complicem, sed etiam teneri: ita Suarez citatus, & communis sententia. Secunda pars fundatur in primâ; si enim id facere possit, integritas confessionis hoc exigit, præsertim cum hoc modo liberet se à gravi onere, quòd semper incumbit, peccatum illud confitendi.

VIII.

Communis tamen sententia affirmat, in hac casu non solum posse aliquem, sed etiam teneri, ad integritatem suæ confessionis detegere complicem.

Prima itaque pars, quòd scilicet possit quis complicem in hoc casu detegere, probatur, nam varii sunt casus, in quibus licet peccatum proximum famæ ejus detrimento detegere; ergo ad servandam integritatem confessionis, & alia comoda, quæ inde proveniunt, cur id non licebit, præsertim cum hæc detectio sit tam secreta, ut non censeatur adeo gravis infamia. Deinde cum Deus præcipiat confessionem integram peccati, videtur ut dominus famæ proximi hac in parte dispensasse, quando nullum aliud sequitur inconveniens, nisi merè hæc notitia intrinseca confessioni, sicut hæc sola infamia nunquam excusat ipsum pœnitentem à detectione proprii peccati, etiam gravissimi, cum tamen lege naturali teneatur se non infamare, sicut nec infamare proximum.

IX.

Varii sunt casus, in quibus peccati proximi licitum est detegere, ergo & hic.

Præterea ipso facto quòd alius faciat se sponte complicem & circumstantiam talis peccati, censetur jus suum quoad hoc amittere quantum ad integram illius confessionem, cum sciat alterum, nisi se detecto, hoc confiteri non posse. Unde ut bene declarat Suarez numero sexto, licet præceptum positivum derogare nequeat præcepto naturali, potest tamen ratione alicujus præcepti positivi tolli præceptum naturale, & circumstantiæ ita mutari, ut quod antea, & in sensu diviso positivi præcepti foret contra legem naturalem, & peccatum, jam non sit, sed actio non mala, quòd variis exemplis ibi ostendit ut de adjudicato ad moriendum fame, & cibos clanculum sibi oblatos recusante, &c.

X.

Alter constituendo se complicem, amittit hac in re famam quoad confessionem alterius.

Adde, licet non absoluta necessitas urgeat, sed solum quod per longum tempus esset intermitenda utilis susceptio Sacramenti, posse hominem confiteri revelando complicem; hic enim solum est materialis infamia proximi, quam cum tanto detrimento proprio non tenetur quis vitare. Quando autem non potest quis, vel ob hanc vel aliam causam integrè confiteri, non potest pro libito, & nulla urgente necessitate confiteri dimidiatè, sed debet confessionem differre. Si quis verò in casibus supra positis, nempe quando non potest sine scandalo aut gravi detrimento vel suo vel alieno peccatum aliquod confiteri, & urgeat necessitas aut præceptum, si habeat alia mortalia debet ea confiteri, sin verò præter illud mortale,

XI.

Et etiam hoc licitè fiat, non requiritur absolutura confessio.

mortale, sola habeat venialia non tenetur ea confiteri nisi fortasse accessurus ad sacram Communionem dubitet utrum habeat contritionem, quod etiam dicendum de articulo mortis.

XII. In qd si casum iteranda sit confessio.

Dubatur quintò, quando iteranda sit confessio. Dico quodcumque Sacramentum fuit irritum, undecumque proveniat, ex parte autem integritatis tunc provenit quodcumque quis scienter peccatum aliquod mortale in Confessione reticet, sine legitimâ causâ; hæc enim à Concilio Florentino & Tridentino assignatur pro materiâ necessariâ Sacramenti Pœnitentiæ. Unde addit Concilium Tridentinum sessione decima-quarta, capite quinto, eos qui in Confessione Sacramentali aliquid scienter retinent nihil Divinæ Bonitati per Sacerdotem remittendum proponere.

XIII. Quid si confessio prius invalida fiat iterum eidem Sacerdoti.

Casu autem quo confessio fuit invalida, si fiat eidem Sacerdoti memori adhuc illorum peccatorum, sufficit uno verbo ea iterum repetere dicendo, accuso me de iis omnibus, quæ alias confessus sum: imo sufficit si Confessarius generatim meminerit status pœnitentis. Addunt aliqui, licet ne status quidem pœnitentis recorderetur Confessarius, adhuc non teneri pœnitentem peccata repetere, præsertim si defectus fuerit non ex parte ipsius, sed Sacerdotis, ut si formam sine intentione debitâ, aut non integrè protulerit. Quod si confessio postea alteri fiat, debent omnia peccata quoad numerum & speciem repeti, ac si nunquam ea fuisset confessus, idque ex quocumque capite contingat Sacramentum fieri irritum.

XIV. Quando quis semel validè est confessus, non tenetur per se loquendo illa iterum confiteri.

Si autem quis validè sit confessus, nunquam, per se loquendo tenetur peccata illa iterum in confessione aperire. Dixi per se loquendo, nam per accidens teneri potest, ut si circumstantiam aliquam notabiliter aggravantem in confessione per oblivionem omisisset; tunc enim debet peccatum illud denuo confiteri simul cum illâ circumstantia. Idem etiam est quando quis integrè confitetur, & absolvitur à casibus reservatis cum obligatione reservata iterum confitendi.

SECTIO QUARTA.

Vtrum explicanda in Confessione sint species, circumstantia, & numerus peccatorum.

I. In actibus duplex reperitur species, physica & moralis.

NOTANDUM duplicem esse speciem in actibus, physicam, & moralem: exempli gratia occidere clericum & laicum est actus ejusdem speciei physicae, sicut & comedere carnes feriâ quintâ & sextâ, & tamen in specie morali magna est differentia: è contra hominem interficere gladio aut scilopeto, divinare per aquam aut ignem, sunt actiones specie physica distinctæ, non tamen morali.

II. Circumstantia specie morali differentes in confessione sunt aperienda.

Dicendum itaque, quoad species peccatorum, omnes illas quæ specie morali differunt, esse apertè in confessione explicandas. Hoc definitum est in Concilio Tridentino sessione decima-quarta, capite quinto, ubi docet omnes circumstantias mutantis speciem peccati debere in confessione aperiiri, & hoc ad confessionis integritatem spectare. Ratio est, quia peinde est novam hujusmodi circumstantiam mutantem speciem peccati adjungere, ac alium actum cum illâ solâ ma-

teriâ, si fieri posset committere. Unde quando Caietanus dicit, non necessariò aperiendas esse omnes species, intelligi potest, vel de specie physica, vel de iis circumstantiis, quæ licet aliquam differentiam, etiam in specie morali faciant, non tamen tantam, ut notabiliter mutantur iudicium viri prudentis.

Hoc tamen intelligendum est de novâ specie, quæ sit peccatum mortale; si enim circumstantia, quæ additur actui, qui est peccatum mortale, adjiciat novam speciem, non tamen mortalem, dicunt non esse necessariam circumstantiam illam in confessione aperire: ut si quis hominem occidat ob vanam gloriam. Quando autem circumstantia variet speciem actus, non potest generalis regula assignari. Univerfim dici potest tunc contingere, quando est contra aliquam aliam virtutem, ut ablatio rei sacræ est simul furtum & sacrilegium, vel etiam quando intra eandem speciem latè sumptam notabiliter facit actum differre in ordine ad difformitatem cum rectâ ratione, sicut injuria in famâ, vitâ & bonis constituit diversum specie peccatum injuriæ.

III. Hæc tamen nova species, ut quis eam confiteri tenetur, debet esse peccatum mortale.

Quod si contingat quempiam, peccatum aliquod confiteri & oblivisci circumstantiam mutantis speciem sufficit circumstantiam illam per se postea confiteri, & non est necessariam peccatum illud postea eodem modo confiteri, ac si nunquam fuisset illud confessus si circumstantia non sit ejusmodi, ut nisi iterum dicto peccato intelligi sufficenter non possit. Quare qui juravit aut vocavit se non fururum & postea furatur, deinde oblitus voti aut juramenti confitetur se fuisse fururum, postea non teneretur confiteri se fururum esse, cum prius juramentum aut votum non furandi omisisset, sed sufficit dicere, se votum aut juramentum violasse, quia juramentum & votum videntur ejusdem rationis in quavis materiâ. At verò si quis qui commisit adulterium confitetur, solam circumstantiam fornicationis, oblitus injuriæ, non sufficit postea dicere, se peccasse contra justitiam, cum diversissima sint peccata in materiâ injuriæ, ut contra bona, vitam, famam, & jus Matrimonii, sicque confiteri debet se adulterium commisisse eodem modo ac si peccatum illud nunquam fuisset confessus.

IV. Quid si quis peccatum aliquod confessus sit, oblitus circumstantia mutantis speciem.

Quoad circumstantias verò notabiliter aggravantes intra eandem speciem, explicare debeant in confessione, divisi sunt Auctores. Suarez disp. vigesima-seconda, sect. tertia, Coninck disp. septima, dub. tertio, num. decimo-tertio, Tannerus & alii plures apud ipsos dicunt hujusmodi circumstantias esse necessariò confitendas, circumstantiæ autem hæc sunt, duratio, intensio actus, &c. Sanctus Thomas è contra in quarto, distinctione decima-sexta, quæstione tertia, articulo secundo, quæstioncula quinta, Navarrus, Valentia, Præpositus, & alii negant, quod videtur probabilius, tum quia Concilium Tridentinum non requirit nisi ut circumstantiæ illæ in confessione aperiantur quæ mutant speciem, tum etiam quia communis praxis, in multis saltem hujusmodi circumstantiis est in contrarium.

V. Quid censendum de circumstantiis intra eandem speciem notabiliter aggravantibus.

Quod si Canonos aliqui, aut Sancti Patres requirant, ut hæc omnia aperiantur, solum loquuntur de eo quod expedit ad majus bonum animatum, non quod ad Sacramentum constituendum est necessariam, quod exinde colligitur, cum aliquas circumstantias ibi ponant explicandas, quæ non notabiliter aggravant, & à nullo censentur explicatu necessaria.

VI. Quo sensu Canonos alii & Sancti Patres dicant eam in confessione aperiendam.

Si verò